

Reglaments parlamentaris i oposició

written by Narcís Oliveres | 1 d'agost de 2017

Les Cambres estableixen els propis reglaments, aproven autònomament els seus pressupostos i, d'un comú acord, regulen l'estatut del personal de les Corts Generals. Els reglaments i la reforma d'aquests seran sotmesos a una votació final, sobre la totalitat, la qual requerirà la majoria absoluta.

Article 72.1 de la Constitució Espanyola de 1978

De la mateixa manera que el Dret Processal és aquella part del Dret que es refereix a l'organització i funcionament d'un dels poders de l'Estat, el poder judicial, i que el Dret Administratiu és el relatiu al poder executiu, es pot considerar l'existència d'un àmbit jurídic propi del poder legislatiu i Dret Parlamentari que seria aquell que regula el desenvolupament de les funcions del Parlament i les relacions del Parlament amb el altres subjectes de l'ordenament. No es pot oblidar, i situant-nos precisament en un àmbit estrictament legislatiu, que amb el Dret Parlamentari s'instrumentalitza la gènesi del conjunt de normes que regulen la convivència en una determinada organització política i que sense el Dret Parlamentari no es podria arribar a resultats acceptables en la configuració d'un Estat de Dret. En el Dret Parlamentari conflueixen, més que en qualsevol altra branca del Dret, elements jurídics formals i elements polítics materials. El Dret Parlamentari té, en molts aspectes, un caràcter mixt degut a la matèria jurídic-política que constitueix el seu objecte. El Dret Parlamentari i la Política no són antitètics, més aviat són dos aspectes del mateix fenomen.

Hi ha una irreductible politicitat. Però, també hi ha una

irreductible juridicitat. Si es perd la primera, es perden els seus contactes amb la societat i el canal de comunicació entre aquesta i l'Estat no funcionarà. Opinions, interessos, sentiments populars no seran expressats al Parlament. Si es perd la juridicitat, el Parlament perdrà el procediment de l'ordenament que li consent controlar, limitar i, a vegades, condicionar el poder del govern amb la mateixa força i la mateixa garantia de l'Estat. Al cim d'aquest difícil equilibri es juga l'eficàcia del funcionament d'un Parlament.

No és fàcil donar una definició del Dret Parlamentari, ja que, en un pla teòric, no s'ha arribat a establir amb exactitud les relacions que el lliquen amb tots els àmbits del Dret Públic, especialment amb el Dret Constitucional. La ciència jurídica va trigar molt a tractar-lo com una branca del Dret.

Els textos inicials clàssics, tinguem en compte que el desenvolupament del parlamentarisme l'hem de situar a finals del segle XVIII o començaments del XIX no els podem buscar abans, tenien un caràcter eminentment pràctic. És clar que es podrien trobar regles de debat seguides per les assemblees deliberatives de les democràcies directes a les antigues polis hel·lèniques, o pel Senat de Roma, amb Ciceró per exemple. O bé procediments seguits a l'Edat Mitjana per les ordres religioses, l'aportació de les quals és mereixedora de reconeixement. Però la font directe és la del Parlament anglès que ja havia fet compilacions des del segle XVII i que van adoptar les assemblees americanes. El terme Dret Parlamentari apareix a Europa amb a la traducció d'un Manual que Thomas Jefferson havia redactat quan presidia el Senat nord-americà, en tant que Vice-President i abans de ser President. El Senat havia deixat al seu criteri la decisió de totes les qüestions d'ordre que es presentessin i que no fossin previstes i ell inspirant-se en la pràctica britànica va publicar a Washington el 1801 un **"Manual of a parliamentary practice"** en què diu "considerant el dret que governa el nostre Senat com a compost per les disposicions de la nostra Constitució que l'afecten;

per les regles decretades pel Senat; i subsidiàriament per les seguides al parlament d'Anglaterra, he procurat compilar i reunir totes les que m'han semblat necessàries a la direcció ordinària dels debats". Jefferson ja distingeix les tres fonts principals del dret parlamentari, és a dir, Constitució, reglament adoptat per la Cambra concernida i les regles no escrites, inspirades en aquell cas en la pràctica britànica. Totes les branques del Dret tenen les seves fonts.

Els Reglaments parlamentaris són una font privilegiada de Dret parlamentari, ja que el seu objecte és organitzar el funcionament interior de les Assemblees, els procediments seguits en les seves deliberacions i la disciplina dels seus membres. Des del punt de vista formal, el Reglament és una resolució que l'Assemblea interessada ha adoptat, en virtut del principi d'autonomia de les assemblees, i només als membres de les quals en pertany la iniciativa, tant de l'adopció com de la modificació. Aquest principi està recollit a la Constitució espanyola de 1978, a l'article 72.1: "Les Cambres estableixen els propis reglaments, aproven autònomament els seus pressupostos i, d'un comú acord, regulen l'estatut del personal de les Corts Generals. Els reglaments i la reforma d'aquests seran sotmesos a una votació final sobre la totalitat, **la qual requerirà majoria absoluta**".

L'existència d'una majoria absoluta implica l'existència d'una oposició. L'oposició sempre ha estat una pedra angular de la democràcia. Si hi ha quelcom que determini un sistema democràtic és el paper que hi juga una oposició institucionalitzada que contribueixi a una permanent renovació, tant de valors i principis com de projectes de futur. L'exercici de la democràcia fa d'una oposició legítima una oposició necessària. És l'oposició allò que sanciona la llibertat política. En un règim democràtic no ha de ser una força negativa. Ha de ser constructiva. De les relacions amb la majoria, neix precisament l'energia política que mou els mecanismes institucionals democràtics. En unes eleccions, els

ciutadans no determinen només qui ha de governar. Determinen també qui ha de proposar les alternatives. És la regla de la democràcia. Una democràcia és tant més forta, com més responsable és el comportament de l'oposició. Algú pot dir que l'oposició que es fa a la celebració d'un referèndum, basada en una negativa constant, és una alternativa constructiva? Algú pot pretendre que abandonar el saló de sessions d'una manera esperpènticament ostentosa si no s'està d'acord amb allò que es votarà, no és uns menyspreu a tota la ciutadania representada a la Cambra, fins i tot als votants que els són propis.

L'oposició és un element clau del funcionament de la democràcia parlamentària, l'eficàcia de la qual depèn del seu correcte comportament el qual requereix no pretendre impedir la presa d'acords si s'ha assolit la majoria absoluta, tal com disposa l'article 72.1 de la Constitució tantes vegades invocada pels que l'han segrestada.